

Bewonersavond Visie duurzame energie – 22 februari 2017

Gemeentehuis Oss, Anton Jurgenszaal, 19:00 – 22:00

Aanwezig: 11 bewoners van de gemeente Oss

Programma

19:00 Inloop met koffie & thee

Informeren

19:30 Introductie door de wethouder

19:45 De energie opgave en Q&A met de zaal

20:00 Milieutechnische aspecten en Q&A met de zaal

20:15 Landschappelijke inpassing en Q&A met de zaal

20:30 Koffie & thee

Ophalen

20:45 Speluitleg aan 2 tafels

20:50 Spel spelen aan 2 tafels

21:30 Tafels geven terug: spelconclusies & advies aan de gemeente

21:50 Afsluiting

22:00 Einde

Conclusies van het energiespel

1. Het is een lastige en ingewikkelde opgave om 25% van de Osse energiebehoefte binnen de gemeentegrenzen op te wekken.
2. Aan beide tafels werd maximaal ingezet op het opwekken van duurzame warmte: via een biomassacentrale en vormen van aardwarmte, WKO en geothermie (in totaal goed voor bijna de helft van de opgave). Dit is een interessant gegeven omdat het aanleggen van nieuwe warmte-infrastructuur erg kostbaar is, maar wel voor de minste (optische) overlast leidt.
3. Aan beide tafels werd de inzet van aardwarmte, WKO en geothermie gelijkmatig verdeeld over de Osse stad en de grootste dorpen.
4. Aan beide tafels werd naast duurzame warmte ingezet op een mix van duurzame elektriciteit, dus zonne-energie in velden (zonder windmolens), windmolens zonder zonne-energie én de combinatie van zonne-energie en windmolens in enkele energielandschappen.
5. Kanttekening daarbij: het is zeer verleidelijk om zonnevelden en windmolens in alle gevallen te combineren tot energielandschappen. De vraag is echter of – voornamelijk het opofferen van landbouwgrond voor zonnevelden – ook realistisch is.
6. In alle gevallen werd het opwekken van duurzame elektriciteit geconcentreerd in dunbevolkt gebied (Lithse polder, Geffense polder en het gebied tussen Elzenburg en Ravenstein). Hier zijn mogelijkheden om “geconcentreerd meters te maken”.
7. Interessante optie: zonnevelden in de oksels van de op- en afritten van de A50.
8. Daarbij valt op dat een klein deel van de duurzame elektriciteitsbehoefte wordt ingevuld met enkel windmolens op twee locaties aan de Maas en met enkel zonnevelden op Keent.

Vragen

1. Wat zijn de mogelijkheden voor waterkracht in de Willemsvaart en in Keent?
2. Wat is de potentie van de waterberging bij Megen?
3. Is het een idee om een deel van de bakenbomen langs de Maas te vervangen door (baken)windmolens? Het percentage gehinderden is bij het kiezen van de juiste locaties dan minimaal.
4. Wat te doen met het verduurzamen van mobiliteit en vervoer? Wat zijn in dat kader de mogelijkheden voor het [vehicle-2-grid systeem](#) en het achterliggende [Wedrivesolar](#), zoals dat in Utrecht werkt voor Oss? Het gaat om energieopslag in batterijen van elektrische auto's en teruglevering vanuit auto's aan het stroomnet.
5. Is het mogelijk om naast de treinstations Oss en Oss-West, ook een station Oss-Oost/Berghem aan te leggen? Dat vergroot de mogelijkheden voor duurzame mobiliteit (OV en fiets) aanzienlijk.

Suggesties richting de gemeente Oss

1. Bij zowel nieuwbouw als herontwikkeling: maak direct gebruik van duurzame warmtenetten en/of de aanleg daarvan. Dit zijn grote kansen voor de duurzame energieopgave die niet mogen worden nagelaten. Spring waar mogelijk direct in op plannen bij Sibeliuspark, Zwanenberg, Visserskerk en het Ziekenhuis.
2. Richt de aandacht in de plannen vooral op het verduurzamen van het warmtesysteem. Dit is een grotere uitdaging (technisch, kostbaar) dan het verduurzamen van de elektriciteit: "elektriciteit, dat lukt wel".
3. Oriënteer gebieden en gebouwen zoveel mogelijk op de zuidzijde, zodat maximaal gebruik kan worden gemaakt van zonnepanelen op daken. Bij het nieuwe ziekenhuis is dit juist nagelaten. Zonnepanelen zijn hier niet of moeilijk mogelijk, omdat juist de zuidzijde van het gebouw is gebruikt voor afvoeren, leidingen en goten. Dit vraagt dus ook van de afdeling vergunningverlening en stedenbouw een andere manier van meedenken.
4. Zoek bij het invullen van de duurzame energie-opgave altijd de samenwerking met andere partijen waar dat kan. In de Lithse- en Geffense polder bijvoorbeeld met de gemeente Den Bosch, maar

bijvoorbeeld ook met het waterschap Aa en Maas wanneer dit mogelijk is.

5. Grijp de transitie naar duurzame energie direct ook aan als transitie richting een duurzame economie. Voor boeren in het buitengebied zijn windmolens en/of zonnevelden geen belemmeringen of NIMBY-projecten, maar juist kansen om hun bedrijfsvoering op de lange termijn veilig te stellen of zelfs uit te breiden: "van koe naar wind." In dat geval sla je als gemeente twee vliegen in één klap.
6. Gebruik 'ruimte voor de rivier'-projecten ook als 'ruimte voor energie' projecten.

Uitkomsten van het spel per tafel

Op de volgende pagina de uitkomsten van het spel per tafel. Er is door de deelnemers gebruik gemaakt van de volgende energievormen, met daarbij het percentage dat ze bijdragen dragen aan de 25% zelf opwekken.

1 Biomassa  10%	1 Aardwarmte  5%	1 Waterkracht  1%
1 Zonneveld  5%	4 Windmolens  5%	Zon + 4 Windmolens  10%

Tafel 1



The map displays a grid of numbers across the Breda region, with various icons indicating different energy sources. The icons include:

- 4 Windmolens** (4 windmills)
- 1 Aardwarmte** (1 geothermal energy source)
- 1 Biomassa** (1 biomass energy source)
- 1 Zonneveld** (1 solar field)
- 1 Waterkracht** (1 hydropower source)

The map also shows the city of Breda and surrounding areas, with a grid of numbers ranging from 1 to 202. The numbers are arranged in a grid pattern, with some numbers highlighted in red or blue. The map is a detailed representation of the Breda region, showing the distribution of different energy sources and the grid of numbers.